

Møte mandag den 28. februar kl. 12**S a k n r . 1**

President: J ø r g e n K o s m o

D a g s o r d e n (nr. 50):

1. Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Rolf Reikvam, Lena Jensen, Inge Ryan og Øystein Djupedal om å gjøre entreprenørskap til en del av grunnopplæringen (Innst. S. nr. 121 (2004-2005), jf. Dokument nr. 8:22 (2004-2005))
2. Referat

Presidenten: Representantene Vidar Bjørnstad, Julie Christiansen og Gunn Karin Gjøl, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

De innkalte vararepresentanter, for Akershus fylke Mette Korsrud og for Sør-Trøndelag fylke Tora Husan, har tatt sete.

Det foreligger tre permisjonssøknader:

- fra representanten Jon Lilletun om sykepermisjon fra og med 28. februar og inntil videre
- fra Arbeiderpartiets stortingsgruppe om sykepermisjon for representanten Karita Bekkemellem Orheim fra og med 28. februar og inntil videre
- fra Venstres stortingsgruppe om sykepermisjon for representanten Trine Skei Grande fra og med 28. februar og inntil videre

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknadene behandles straks og innvilges.
2. Følgende vararepresentanter innkalles for å møte i permisjonstiden:
For Vest-Agder fylke: Sigmund Kroslid
For Møre og Romsdal fylke: Ottar Kaldhol
For Oslo: Ola Elvestuen

Presidenten: Sigmund Kroslid, Ottar Kaldhol og Ola Elvestuen er til stede og vil ta sete.

Statsråd Kristin Clemet overbrakte 2 kgl. proposisjoner (se under Referat).

Presidenten: Representanten Øystein Hedstrøm vil framsette et privat forslag.

Øystein Hedstrøm (FrP) [12:03:30]: På vegne av Carl I. Hagen, Lodve Solholm og meg selv vil jeg framsette forslag om å etablere likeverdige konkurranseforhold mellom landbrukssamvirket og andre private aktører i matvaresektoren.

Presidenten: Forslaget vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Rolf Reikvam, Lena Jensen, Inge Ryan og Øystein Djupedal om å gjøre entreprenørskap til en del av grunnopplæringen (Innst. S. nr. 121 (2004-2005), jf. Dokument nr. 8:22 (2004-2005))

Presidenten: Etter ønske fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 5 minutter til hver gruppe, 5 minutter til hver av de uavhengige representantene og 5 minutter til statsråden.

Videre vil presidenten foreslå at det ikke blir gitt anledning til replikker etter de enkelte innlegg, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Dette anses vedtatt.

Raymond Robertsen (H) [12:04:59] (ordfører for saken): Debatten om entreprenørskap i samfunnet er like enkel som den er komplisert. Alle ønsker gode vilkår for entreprenørskap, men virkemidlene kan det være litt mer debatt om. Når noen setter sine ideer ut i livet og skaper nye arbeidsplasser, er dette svært positivt for oss alle. Ikke bare skaper de nye jobber i sin egen virksomhet, men bedriftsetablering genererer økt offentlig velferd samt nye arbeidsplasser i privat sektor for øvrig. Nettopp derfor er Høyre opptatt av å gi bedrifter og nyetablerte gode generelle rammevilkår. Vi mener at skattenivået er en faktor som er med på å bestemme hvor mange bedrifter som etableres i Norge, og om de etableres i Norge. Vi mener også at en effektiv og hjelpende offentlig sektor er med på å påvirke gründernes fremtid i Norge. Jeg er derfor stolt av å kunne representere et parti som har satt ned skattene, og som har gjort mye for å modernisere offentlig sektor.

Entreprenørskapsopplæring i skolen er viktig for å øke antall nyetableringer. Vi vet også at flesteparten av de bedriftene som i fremtiden skal gi folk arbeid og betale skatt, ennå ikke er etablert. De fleste bedriftene som fantes i Norge da Oslo Børs ble etablert for nesten 200 år siden, finnes ikke i dag. I mellomtiden har tusenvis av bedrifter kommet til, og mange har forsvunnet. Dette er helt normalt, og derfor er det viktig at så mange nye bedrifter som mulig etableres, nå og i fremtiden. Det er mange mennesker som har mange gode ideer, men som mangler kunnskap om hvordan de skal komme i gang. Det er nok også mange som er litt engstelige for det ansvaret en bedriftsetablering innebærer. Derfor er det viktig at man i skolen kan gjøre eleven kjent med hva som må til. Det er lett å frykte det ukjente, og derfor bør skolen bidra til at entreprenørskap og gründervirksomhet ikke er ukjent for elevene.

Det er mange initiativ som er tatt for entreprenørskap i skolen. Ungt Entreprenørskap tilbyr et godt opplegg for skolene samt sitt eget konsept, Ungdomsbedrift. Underveisevalueringen tyder på at elever som deltar i en elevbedrift, har større sannsynlighet for å etablere egen virksom-

het etter utdanning. I tillegg har NHO et partnerskapsprogram for skolen, og mange universiteter og høyskoler har egne enheter som jobber med kommersialisering og nyetablering, for sine ansatte og studenter. Dette er bare noe av det som allerede foregår når det gjelder entreprenørskap innenfor undervisningssektoren.

Regjeringen har laget et strategidokument for entreprenørskap i undervisningen 2004–2008. Stortinget er enig i Regjeringens strategier og er spesielt glad for fokuseringen på kompetanseheving blant lærere. Høyre mener at økt kompetanse om entreprenørskap blant lærere er viktig for den fremtidige opplæringen.

Det er stor enighet i komiteen i synet på entreprenørskapsopplæringen i skolen. Et stort flertall i komiteen går imot Sosialistisk Venstrepartis forslag om å innføre entreprenørskap som obligatorisk tverrfaglig emne og metode i opplæringen. For Høyre er det ikke ønskelig å tvinge opplæringen i entreprenørskap inn i rigide former, men at man har størst mulig metodefrihet og mulighet for lokale tilpasninger. Mange av de gode tiltakene vi gjennomfører i dag, er kommet til nettopp som følge av at skolen har vært åpen for nye innspill og metoder. Dessuten holder Høyre fortsatt fast ved prinsippet om at læreplaner skal inneholde klare og tydelige læringsmål, og at metodefrihet må være gjeldende også innenfor entreprenørskapsundervisningen.

Komiteen mener videre at Ungt Entreprenørskap må sikres videre finansiering i evalueringsperioden etter 2005. Komiteen, og Høyre, er opptatt av at gode tiltak innenfor entreprenørskapsopplæringen ikke skal forsvinne mens prosjektet evalueres.

Jeg vil også få takke komiteen for et konstruktivt og godt samarbeid i denne saken.

Eva M. Nielsen (A) [12:09:34]: Det er vel liten tvil om at det er et felles politisk mål å integrere entreprenørskap i den norske skolen. Alle ønsker en skole som stimulerer elevene til kreativ tenkning, som gir opplæring i problemløsning, og som på best mulig måte forbereder elevene på at de skal ut i arbeidslivet.

Det overrasker vel ikke noen at en samlet komite i dag mener at skolen har en rolle i å gi den enkelte elev kunnskap om entreprenørskap. Det betyr også at det fremdeles er uenighet i komiteen om hvordan vi på best mulig måte skal få integrert entreprenørskapet i grunnskole og i videregående skole.

Forslaget fra SV er prisverdig; vi skal gi dem den ros. Jeg tror riktignok ikke at nye tverrfaglige emner skal innføres i skolen på bakgrunn av private forslag i Stortinget. Men det er greit at vi i så fall får muligheten til å diskutere dette i komiteen og slå fast at slik ønsker vi ikke å endre på Læreplanverket.

Arbeiderpartiet foreslår i denne innstillingen det samme som vi gjorde i forbindelse med behandlingen av St.meld. nr. 30 for 2003–2004. Der gikk Senterpartiet, SV og Arbeiderpartiet sammen om å gi faget teknologi og design en egen identitet i Læreplanverket. Vi tror det er begrenset mulighet for å åpne for mange ulike tverrfaglige emner, slik som det ligger i forslaget. Men vi mener også

at tverrfaglige emner bør synliggjøres i læreplanene, slik at de ikke forsvinner fullstendig, men vi ønsker en integrering i flere fag. Vi har fått innspill på at opplæring i entreprenørskap lett lar seg kombinere med teknologi og design, slik at vi får et større tverrfaglig emne som rommer begge deler. Det hadde vært bra! Jeg skulle gjerne sett at komiteen hadde fått vurdert også denne muligheten. Jeg håper at vi samlet kan komme tilbake til dette på et senere tidspunkt.

Arbeiderpartiet mener uansett at vi trenger økt satsing på entreprenørskap. Vi erkjenner at tverrfaglige emner uten egne læreplaner kan «forsvinne», eller på en måte drukne, i et stort læreplanverk. Man må i alle fall følge med, slik at ikke den satsingen som Regjeringa nå har lagt opp til, blir for lite forpliktende.

På denne bakgrunnen er det grunn til å rose forslagsstillerne – det synes jeg. Behandlingen av Dokument nr. 8-forslaget i komiteen har satt et nødvendig fokus på én spesiell ting som vi ikke har fått med tidligere, og det er finansieringen av prosjektet Ungt Entreprenørskap i evalueringsperioden. Jeg er svært glad for at komiteen har gitt departementet et klart signal om at prosjektet Ungt Entreprenørskap må videreføres og finansieres i evalueringsperioden, slik at vi ikke får et opphold i prosjektet, men kan kjøre det videre i 2006. Og så kan vi kanskje komme tilbake etter evalueringa med et forbedret forslag til hvordan dette skal gjøres i framtida.

Jeg sitter med det bestemte inntrykk at en samlet komite er enig om at kunnskap om entreprenørskap i næringslivet er et viktig emne for å styrke norsk skoles posisjon i årene framover.

Konklusjonen er: Arbeiderpartiet følger SV et stykke på vei i Dokument nr. 8-forslaget, og så støtter vi Regjeringa når det gjelder de to andre forslagene.

Arne Sortevik (FrP) [12:13:40]: Det er bred enighet i komiteen, men samtidig er dette en viktig sak – derfor noen ord på veien fra Fremskrittspartiet. Også Fremskrittspartiet skal dele ut ros til forslagsstillerne fra SV for intensjonen med forslaget.

Det er gledelig når både forslagsstillerne fra SV og komiteens representanter fra Arbeiderpartiet er med på å understreke hvor nyttig det er at elever lærer hvilke krav som stilles i arbeids- og næringslivet.

På vegne av Fremskrittspartiet vil jeg understreke håpet om at slik lærdom også vil være nyttig for det øvrige skolearbeidet. Å lære om entreprenørskap og få innsikt i arbeidet for nyskaping og utvikling av både egne og nye arbeidsplasser vil forhåpentligvis også gi forståelse for at det kreves iherdig innsats for å oppnå resultater – også læringsresultater fra skolearbeid. Her bør det kunne bli en god overføringsgevinst!

En samlet komite har understreket at det er viktig for Norge å legge til rette for nyskaping og entreprenørskap. Komiteen peker på at for å sikre et fremtidig høyt velferdsnivå må vi satse på å utvikle et innovativt og kunnskapsrikt næringsliv. En kultur for nyskaping må derfor kombineres med en kultur for læring. En kultur for læring må alt i grunnutdanningen skape bevissthet hos barn og

unge om mulighetene til å omskape ideer til prosjekter og senere til egen arbeidsplass, eller til videreutvikling av egen arbeidsplass.

Regjeringen har lansert en strategi for entreprenørskap i utdanningen for perioden 2004–2008. Den inneholder en rekke prosjekter og tiltak. Fremskrittspartiet er opptatt av at resultatene både fra avsluttede og pågående prosjekter blir kartlagt og evaluert, ikke minst gjelder dette Ungt Entreprenørskap. Fremskrittspartiet ønsker tilbakemelding til Stortinget om dette, og vi er glade for at hele komiteen har sluttet opp om ønsket om slik tilbakemelding.

Fra Fremskrittspartiets side vil jeg også understreke at prosjektet Ungt Entreprenørskap må få videreført finansieringen mens evalueringen pågår og inntil konklusjonen av evalueringen foreligger fra Stortinget.

Fremskrittspartiet understreker at kompetansen om entreprenørskap må økes blant lærerstudenter gjennom eget tverrfaglig emne i lærerutdanningen.

Fremskrittspartiet viser videre til at det er Utdanningsdirektoratet som skal ha ansvar for oppfølging av Regjeringens strategi for entreprenørskap i undervisningen, og Fremskrittspartiet forutsetter at kompetanseheving blant lærere om entreprenørskap inngår i dette arbeidet.

Forslaget om å innføre entreprenørskap som obligatorisk emne og metode med egen læreplan støttes ikke av Fremskrittspartiet. Med de læringsproblemer i basisfag som er avdekket i norsk skole, er det etter Fremskrittspartiets syn ekstra grunn til å avvise dette forslaget. Fremskrittspartiet mener det er en bedre løsning å la entreprenørskap være et valgfag tilpasset de ulike trinn i grunnopplæringen.

Fremskrittspartiet forutsetter at den kartlegging og evaluering som Stortinget nå ber om, også munner ut i forslag om innarbeidelse i og samordning med de nye læreplanene som nå er under utarbeidelse. Regjeringen får også et klart oppdrag om dette:

«Flertallet» – alle unntatt SV – «ber Regjeringen fortløpende vurdere hvordan eksisterende skoleplanverk bidrar til å sikre en god entreprenørskapsopplæring i skolen, og ta de nødvendige grep dersom dette ikke er tilstrekkelig.»

Også Fremskrittspartiet mener at det meste av intensjonen i forslaget faktisk er ivaretatt med igangsatt strategi og med de merknader som hele komiteen og komiteen minus SV gir i innstillingen. Derfor mener også Fremskrittspartiet at forslaget kan vedlegges protokollen.

Lena Jensen (SV) [12:17:58]: Bare SV vil ha økt entreprenørskapsatsing i skolen. I dag behandler Stortinget SVs forslag om å gjøre entreprenørskap til en del av grunnopplæringen, et forslag som kunne betydd mye for elevene i skolen, bedriftene som er etablert, er under etablering, vil bli etablert og, ikke minst, de bedriftene som kunne blitt etablert.

Stortingets innstilling består av fagre ord og fine formuleringer. Dette var den mest forpliktende responsen SV fikk på forslaget om å gjøre entreprenørskap til en del av grunnopplæringen, og om å skape større kontakt mellom skole og lokalt arbeids- og næringsliv.

I sin innstilling sier komiteen at den mener at en bevisst satsing på entreprenørskap ville bidratt til utvikling av en nyskapende kultur i Norge:

«En nyskapingkultur vil etter komiteens mening fremme nytenkning og innovasjon, samt evne og vilje til å ta initiativ og risiko.»

Entreprenørskap i grunnopplæringen er etter komiteens oppfatning et viktig verktøy for å fremme et allsidig læringsmiljø og stimulere til kreativ tenkning blant elevene omkring næringslivets plass i samfunnet. Men hvor er verktøyene, og hvor er initiativet for å klare å få dette til? Fagre ord og uforpliktende formuleringer fører ikke Norge videre. Politikk er det å ville og det å gjennomføre, det å sette virkemidler bak de målene man setter seg.

SV fremmer i dag fire forslag. Vi fremmer forslag om entreprenørskap som obligatorisk tverrfaglig emne og metode i grunnopplæringen, vi fremmer forslag om egen lære- eller temaplan for entreprenørskap i grunnopplæringen, vi fremmer forslag om kompetanseløft innenfor entreprenørskap, etter- og videreutdanning for lærere og utvikling av nye og egnede læremidler, og vi fremmer forslag om at organisasjonen Ungt Entreprenørskap skal få fast bevilgning over statsbudsjettet – fire forslag som ville ha styrket entreprenørskapsatsingen i skolen.

Resten av Stortinget er negative til samtlige av SVs forslag, samtidig som resten av partiene ikke kommer med egne forslag.

Entreprenørskap i grunnopplæringen er en metode som innebærer stor grad av prosjektarbeid og praktiske læreformer og at elevmedvirkning og elevansvar vektlegges tungt. SV mener at en økt satsing på entreprenørskapsopplæring i skolen kan bidra til å løse en del av de utfordringene vi står overfor.

Gjennom den omfattende forskningsevalueringen av Reform 97 er det avdekket at skolen ikke evner å gi alle elever tilrettelagt opplæring, noe som fører til at altfor mange elever går gjennom grunnopplæringen uten tilfredsstillende læreutbytte. Mye av dette forklares med læringsformene i skolen. Metoder som hovedsakelig baserer seg på teoretisk læring, fortrenger at mye av elevens læring skjer gjennom praktisk og sosial tilnærming til lærestoffet. De største utfordringene vi har i skolen i dag, er at vi har en skole som systematisk utskiller elever som tapere og vinnere i systemet. Vi har en skole som ikke evner å utjevne de forskjellene vi har i samfunnet, men er med på å vedlikeholde og forsterke dem. Ved å styrke de praktiske læringsformene samt styrke samhandling og arbeidsdeling mellom elevene, vil man kunne trekke langt flere elever med i opplæringen og bidra til at flere av dem opplever økt læringsutbytte. En slik mulighet har man gjennom å øke satsingen på entreprenørskap i skolen.

En god entreprenørskapsopplæring forutsetter at skolens lærere og næringslivets mentorer og rådgivere har tilstrekkelig med kompetanse for å veilede elevene, både faglig og metodisk. En økt satsing på entreprenørskap i skolen vil derfor kreve etter- og videreutdanning av lærere og utvikling av nye og egnede læremidler og utstyr.

SV klarte gjennom vårt forslag å sikre midlertidig finansiering av organisasjonen Ungt Entreprenørskap en

stund til. Det er vi veldig glade for, fordi denne organisasjonen gjør et helt uvurderlig arbeid med entreprenørskap i utdanningen. Men når det kommer til det å kunne gi alle elever et tilbud om entreprenørskapsopplæring, er vi like langt. Så lenge ingen er villig til å satse verken faglig eller finansielt, vil entreprenørskapsopplæringen fortsatt avhenge av ildsjeler og av kommunekassen, og der er det ingen sikre ressurser.

Entreprenørskap i skolen trenger finansieringsformer som fremmer langsiktighet. Entreprenørskap i skolen finansieres i dag i stor grad gjennom prosjektmidler. Dette medfører at det brukes uforholdsmessig mye tid på å forme prosjektsøknader, og det er vanskelig å etablere aktivitet og samarbeid som strekker seg særlig langt utover i tid. Entreprenørskapsopplæring er et langsiktig arbeid, der nye elever kommer til hvert år.

De fire punktene i forslaget som SV fremmer i dokumentet i dag, utgjør samlet sett en god strategi og en økt satsing på entreprenørskap i skolen, og jeg fremmer derfor på vegne av SV det forslaget som ligger i dokumentet.

Presidenten: Representanten Lena Jensen har tatt opp det forslag hun selv refererte til.

Elsa Skarbøvik (KrF) [12:23:08]: Entreprenørskap er viktig for den enkelte, for institusjoner, bedrifter og samfunnet for øvrig. Kristelig Folkeparti mener derfor at en må satse også på dette som arbeidsform i skolen. Barn og unge må få tro på egne skapende krefter og evnen til å se og bruke lokale ressurser som grunnlag for utvikling av arbeidsplasser. Kreativitet, pågangsmot og samarbeidsevne er viktige elementer både på skolen, i hjemmet og i fritiden. Entreprenørskap i utdanningssystemet har en bredere definisjon enn ren bedriftsetablering. Det omfatter også sosiale og kulturelle sammenhenger, utvikling av personlige egenskaper og holdninger så vel som formelle kunnskaper og ferdigheter. Nettopp derfor ble også entreprenørskap omtalt i St.meld. nr. 30 for 2003-2004, Kultur for læring, som ble utgitt for under et år siden. I meldingen, kapittel 11, står det om «Fra idé til verdi», Regjeringens plan for en helhetlig innovasjonspolitik. Meldingen viser til at en vil legge til rette for styrket kompetanse, bevisste holdninger og kultur for entreprenørskap i hele utdanningssystemet, bl.a. ved at det etableres flere elev-, ungdoms- og studentbedrifter. I tillegg skal det legges til rette for mer samarbeid mellom utdanningsinstitusjonene og nærings- og arbeidslivet.

På side 114 i meldingen står det som et av departementets forslag at det «vil bli lagt frem en strategi for entreprenørskap i utdanningen». Dette ble fulgt opp 10. mai med planen som heter «Se mulighetene og gjør noe med dem!». Så vidt jeg husker, var jeg den eneste i debatten den 17. juni 2004 som viste til nettopp dette med entreprenørskap. Jeg sa følgende:

«Gjennom Regjeringens strategi for entreprenørskap i opplæringen skal det stimuleres til økt antall ungdomsbedrifter. Dette knytter skolen til arbeidslivet og bidrar til variert og praktisk opplæring.»

Jeg var i den forbindelse særlig opptatt av fornyelse av ungdomstrinnet. I Regjeringens pressemelding av 10. mai 2004 står det oppramset mange tiltak som lanseres i strategiplanen, som f.eks. kompetanseutvikling for lærere på området entreprenørskap, samarbeid skole–arbeidsliv i form av hospitering og veiledning, støtte til organisasjoner som gjør et godt arbeid, osv.

Men entreprenørskap er ikke nevnt der som obligatorisk emne og metode i grunnopplæringen. Dette hadde det vært fullt mulig for SV å ta opp den gang, men da hørte vi ingenting. Tvert imot var vi opptatt av nettopp metodefrihet som et viktig prinsipp i den nye reformen. SV går nå motsatt vei og vil innføre en obligatorisk metode. Det ønsker ikke Kristelig Folkeparti.

Det at den lokale frihet får råde på dette området, utfordrer kreativiteten, og det viser seg å fungere, siden det i dag blomstrer med både elev- og ungdomsbedrifter. For eksempel er 140 ungdomsbedrifter påmeldt til «Young Voice», som går av stabelen neste uke i Stokke i Vestfold. Det er en fylkesmesse for Buskerud, Telemark og Vestfold der 700 unge gründere samles og vil møte det etablerte næringsliv og representanter for offentlig forvaltning. Her vises innovasjon, nyskaping og entreprenørskap i praksis.

I Vestfold har vi mange eksempler, som på Greveskogen videregående skole, der elever har startet bedriften Matguiden, eller på Berg skole, som har egen skolehage, osv. I løpet av de siste årene har antall ungdomsbedrifter økt med over 20 pst. hvert år.

Ungt Entreprenørskap gjør bra arbeid, er støttet finansielt siden 2002 og har ansatte i alle fylker. Aktiviteten har økt kraftig. I fjor deltok over 7 800 elever ved 266 videregående skoler.

Komiteen viser nettopp til at opplæringen er organisert ulikt ved de ulike skolene, og slik må det også være. Men mer kan selvfølgelig gjøres for å stimulere enda flere til samarbeid, og da må kompetansen blant lærere også økes. Høgskolen i Stavanger har siden 1990 hatt et høyskolestudium i arbeidslivskunnskap med vekt på entreprenørskap. Høgskolen i Bodø vil nå starte et studium i innovasjon og entreprenørskap for lærere i grunnopplæringen, nettopp da med bakgrunn i strategiplanen fra Regjeringen. Målsettingen er, sier de, å utdanne alle som arbeider med innovasjon og entreprenørskap i utdanning og opplæring, til å møte utfordringene denne nasjonale satsingen fører med seg.

Da kirke-, utdannings- og forskningskomiteen var i Brussel i forrige uke, hørte vi mye om Lisboa-strategien, som ble vedtatt av EU i år 2000. Der har entreprenørskap i utdanning også en sentral plass. Blant annet skal Leonardo da Vinci-programmet fremme innovasjon og entreprenørskap i Europa gjennom endringstiltak knyttet til fag- og yrkesopplæring. Av de ca. 4 000 større prosjekter har det vært 100 norskledede prosjekter, så her er det fullt mulig å følge opp med enda flere tiltak.

Rune J. Skjælaaen (Sp) [12:28:30]: Senterpartiet vil understreke betydningen av at skolen stimulerer elevenes evne til kreativ tenkning. Gjennom opplæringen bør

elevene gis mulighet til å utvikle og forfølge ideer og evne til problemløsning og nyskaping. Det å gjøre barn og unge bevisst på muligheten som ligger i å forfølge egne ideer og omskape dem til konkrete prosjekt, vil være av stor betydning for framtidig verdiskaping, som vi jo virkelig trenger i landet vårt for å opprettholde et godt velferdssamfunn. Her er nye arbeidsplasser jobb nr. 1.

Det er ikke lenge siden Stortinget enstemmig gav sin tilslutning til økt satsing på entreprenørskap i skolen, Innst. S. nr. 268 for 2003-2004 – som representanten Skarbøvik viste til. I den videre oppfølging bør det legges til rette for å integrere entreprenørskap som en del av undervisningen på alle nivå i utdanningsløpet, gjennom ulike metoder og arbeidsformer. Jeg vil understreke betydningen av at det gis anledning til stor grad av lokal frihet til å velge på hvilken måte entreprenørskap skal inngå i opplæringen.

Senterpartiet har merket seg resultatene fra ulike evalueringer av elev- og ungdomsbedrifter samt rapporter fra ulike forskningsinstitusjoner som konkluderer med at elev- og ungdomsbedrifter har gitt svært gode resultater ikke bare for arbeids- og læringsmiljøet på skolen, men også når det gjelder andelen som senere etablerer egen virksomhet. Vi mener dette viser at det å introdusere barn og unge for entreprenørskap gjennom skolen vil kunne være et viktig redskap for å realisere målsettingen om å bringe Norge i tet når det gjelder nyskaping og innovasjon.

En stor del av den entreprenørvirksomheten som drives i dag, skjer gjennom støtte av stiftelsen Ungt Entreprenørskap, men bevilgningene til denne er redusert siden oppstarten. Vi mener det er viktig å ta vare på den kompetansen og de erfaringene som allerede er opparbeidet, og støtter derfor forslaget om å videreføre «Program for nyskaping og entreprenørskap i opplæring og utdanning i Norge». Det er viktig å få på plass en mer permanent finansiering. Vi er derfor glad for at komiteen samlet sier at finansieringen må sikres nå mens evalueringen pågår, og så får vi komme tilbake igjen til den framtidige finansieringen når evalueringen foreligger. Senterpartiet mener det er viktig å sikre en finansiering framover.

Samtidig er det viktig å understreke at næringslivet bør ta et ansvar for å stimulere til innovasjon og nyskaping ved å støtte slike tiltak i grunnopplæringen. I tillegg mener vi at skoleeierne må gis økonomisk handlingsrom til å kunne utvikle egne undervisningsopplegg, i tråd med de ideer som elevene presenterer.

Senterpartiet deler også forslagsstillernes forståelse av behovet for å styrke lærernes kompetanse til å formidle entreprenørskap som tema i opplæringen. Vi viser til at entreprenørskap allerede er vedtatt innført som et emne i allmennlærerutdanningen, men for de lærerne som allerede er ansatt i skolen, vil det være nødvendig med påfyll i form av etter- og videreutdanningstilbud.

Senterpartiet støtter forslaget om å gjøre entreprenørskap til et obligatorisk emne i grunnopplæringen. Entreprenørskap er et tema som vil gi elevene en praktisk forståelse av den kunnskap de har tilegnet seg tverrfaglig. På den måten fungerer opplæringen i entreprenørskap som læringsstøttende til de teoretiske fagene på timeplanen. Vi

mener derfor at entreprenørskap bør inkorporeres som emne i andre fag, men uten å forskriftsfeste temaet i egen læreplan. Derfor skriver vi også i innstillingen at vi ønsker at det skal stå noe om dette i den generelle delen av læreplanen og i forskriftene og veiledningen til denne.

Presidenten: De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Svein Flåtten (H) [12:34:12]: En må unngå at satsingen på Ungt Entreprenørskap baseres bare på «ildsjelbasert» virksomhet fra næringslivet, skriver Sosialistisk Venstreparti i sine merknader, og mener at det også er nødvendig med en stor grad av opplæring for de ildsjeler fra næringslivet som går inn i disse samarbeidsprosjekter. Det tror jeg, med respekt å melde, er en betydelig under vurdering av hva norsk næringsliv kan bidra med i slike sammenhenger. Hvis det er noe som har brakt næringsliv og entreprenørskap fremover, er det vel ildsjelbasert virksomhet rundt om i titusener av småbedrifter i dette landet – og noen er faktisk blitt betydelige i nasjonal sammenheng.

Derfor er det ikke tilstrekkelig i diskusjonen om Ungt Entreprenørskap bare å regne med det som kalles «et stort løft» fra det offentlige, slik det også sies fra Sosialistisk Venstreparti, at statsbudsjettet også løser dette problemet, at vi kan være sikre på at skolen tar seg av det hele, og at resultatene tikker inn av seg selv – slik man trodde i norsk skole i andre disipliner helt til denne regjeringen har påvist noe helt annet.

Næringslivets mentorer og rådgivere i forhold til Ungt Entreprenørskap må ha tilstrekkelig kompetanse, sier Sosialistisk Venstreparti også i merknadene. Ja, må de det? Hvert lille sted og nes i dette landet har ofte flere eksempler på godt entreprenørskap. Mange av disse er autodidaktiske begavelser, hver på sin måte, som ikke bør tvinges inn i læreplaner og generelle mønster. La disse være forbilder i sin væremåte og ved de resultater de ofte kan vise til. La oss heller gjennom konkret politikk vise at vi setter pris på disse menneskene. La oss ta dem som de er, også når det gjelder deres bidrag til å lære våre barn og vår ungdom hva entreprenørskap kan være. Entreprenørskap kan aldri bli noe samfunnet kan føle seg sikre på er ivaretatt for fremtiden bare man har fått innført det som obligatorisk tverrfaglig emne og metode i opplæring.

Nei, la oss vise i praktisk politikk hva vi mener om mentorer og entreprenørskap. Høyre og regjeringspartiene har gitt disse ildsjeler og deres ansatte en inspirasjon på 23 milliarder kr i skattelettelser hittil i denne perioden, i tillegg til en finanspolitikk som har sørget for en lav rente og en gunstig valutakurs. Jeg ser til min glede at Sosialistisk Venstrepartis finanspolitiske talsmann er blant forslagsstillerne som tenker på Ungt Entreprenørskap og på næringslivets ildsjeler. La oss håpe at det også blir tenkt på det når det stunder til nye debatter om norsk næringsliv og det private eierskaps rammebetingelser, og ikke minst skattedebatter. Da ber jeg både ham og partiet tenke på at entreprenørskap aldri kan bli et hvilket som helst skolefag

som man kan løse med statlige bevilgninger og statlig fastsatte metoder og læreplaner.

Nei, det må vises i praktisk handling at man virkelig vil støtte det næringsliv som legger grunnlaget for verdiskaping og velferdssamfunn. Alt tyder på at det er en betydelig større utfordring for Sosialistisk Venstreparti enn å foreslå entreprenørskap som obligatorisk emne og metode i grunnopplæringen, og så tro at alle problemene er løst når det gjelder vår fremtidige verdiskaping.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1. (Votering, se nedenfor)

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte **presidenten:** Vi går da til votering i sak nr. 1 på dagens kart.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten har Lena Jensen satt fram et forslag på vegne av Sosialistisk Venstreparti. Forslaget lyder:

- «1. Stortinget ber Regjeringen innføre entreprenørskap som obligatorisk tverrfaglig emne og metode i grunnopplæringen. Entreprenørskapsopplæringen skal forankres i en egen læreplan, der mål og innhold for opplæringen på alle trinn tydelig fremgår. Utformingen av egne læreplaner for entreprenørskap gjøres i sammenheng med den øvrige reformering av læreplanverket frem mot 2006.
2. Stortinget ber Regjeringen organisere alle tverrfaglige emner (entreprenørskap, teknologi og design, miljølære) i grunnopplæringen i egne lære- eller temaplaner. Temaplanene må angi kompetanssmål for hvert emne og utformes slik at emnets helhet og intensjon trer tydelig frem. Innholdet i disse planene må koordineres slik at de understøtter hverandre på beste måte.
3. Stortinget ber Regjeringen legge til rette for et kompetanseløft innenfor entreprenørskapsopplæringen. Et kompetanseløft vil kreve etter- og videreutdanning av lærere og utvikling av nye og egnede læremidler, samt faglig og metodisk entreprenørskapsopplæring i lærerutdanningen. Regjeringen bes komme tilbake til Stortinget på egnet måte med et samlet opplegg.
4. Stortinget ber Regjeringen ta ansvar for at «Program for nyskaping og entreprenørskap i

opplæring og utdanning i Norge» gjennom organisasjonen Ungt Entreprenørskap (UE) føres videre. Statlig finansiering skal foregå gjennom egen bevilgning over statsbudsjettet.»

Det vil bli votert alternativt mellom dette forslaget og innstillingen fra komiteen.

Komiteen hadde innstillet:

Dokument nr. 8:22 (2004-2005) - forslag fra stortingsrepresentantene Rolf Reikvam, Lena Jensen, Inge Ryan og Øystein Djupedal om å gjøre entreprenørskap til en del av grunnopplæringen - vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Sosialistisk Venstreparti bifaltes innstillingen med 77 mot 11 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 12.44.26)

S a k n r . 2

Referat

1. (134) Leve med kulturminner (St.meld. nr. 16 (2004-2005))
Enst.: Sendes energi- og miljøkomiteen.
2. (135) Konkurransopolitikken (St.meld. nr. 15 (2004-2005))
Enst.: Sendes familie-, kultur- og administrasjonskomiteen.
3. (136) Endring i Stortingets skattevedtak for inntektsåret 2005 (kjeldeskatte på utbytte) (St.prp. nr. 41 (2004-2005))
Enst.: Sendes finanskomiteen.
4. (137) Forslag fra stortingsrepresentantene Kristin Halvorsen og Rolf Reikvam om å endre modell for nasjonale prøver (Dokument nr. 8:51 (2004-2005))
Enst.: Sendes kirke-, utdannings- og forskningskomiteen.
5. (138) Samtykke til godkjenning av protokoll av 28. november 2003 om eksplosive krigsleivningar til FN-konvensjonen om forbod mot eller restriksjonar på bruk av visse konvensjonelle våpen som kan skade i utrensmål eller som kan ramme vilkårlig (St.prp. nr. 40 (2004-2005))
Enst.: Sendes utenrikskomiteen.

Møtet hevet kl. 12.45.